

Warszawa, dnia 1 października 2021 r.

Poz. 81

**ZARZĄDZENIE NR 57
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 30 września 2021 r.

w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Kultury i Dziedzictwa Wsi

Na podstawie art 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194) zarządza się, co następuje:

§ 1. Narodowemu Instytutowi Kultury i Dziedzictwa Wsi nadaje się statut, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. 1. Dyrektor Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi występuje z wnioskiem do ministra właściwego do spraw rolnictwa o powołanie Rady Programowej w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie zarządzenia.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa powołuje Radę Programową nie później niż do dnia 31 grudnia 2021 r.

3. Rada Programowa, powołana na podstawie przepisów zarządzenia uchylanego w § 3, działa w dotychczasowym składzie do czasu powołania Rady Programowej na podstawie niniejszego zarządzenia.

§ 3. Traci moc zarządzenie nr 77 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 października 2019 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Kultury i Dziedzictwa Wsi (Dz. Urz. Min Rol. i Roz. Wsi poz. 87).

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *G. Puda*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. z 2021 r. poz. 942).

Załącznik do zarządzenia nr 57
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 30 września 2021 r. (poz. 81)

STATUT Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi

Rozdział 1. Przepisy ogólne

§ 1. Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, zwany dalej „Instytutem”, jest państwową instytucją kultury działającą na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194), zwanej dalej „ustawą”;
- 2) ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479);
- 3) zarządzenia nr 76 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 października 2019 r. w sprawie połączenia państwowych instytucji kultury – Centralnej Biblioteki Rolniczej im. Michała Oczapowskiego i Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi poz. 86);
- 4) niniejszego statutu.

§ 2. Siedzibą Instytutu jest miasto stołeczne Warszawa, a terenem działalności terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. 1. Organizatorem Instytutu jest minister właściwy do spraw rolnictwa, zwany dalej „Ministrem”.

2. Instytut podlega wpisowi do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra i posiada osobowość prawną.

3. Instytut działa w formie ośrodka badań i dokumentacji kultury i dziedzictwa obszarów wiejskich w celu badania, doradztwa oraz upowszechniania wiedzy w tym zakresie.

4. Nadzór nad Instytutem sprawuje Minister.

Rozdział 2. Zakres działalności Instytutu

§ 4. 1. Do zakresu działalności Instytutu należy:

- 1) badanie, popularyzowanie, dokumentowanie i poszerzanie wiedzy na temat kultury mieszkańców obszarów wiejskich, w tym gromadzenie, ewidencjonowanie, przechowywanie, digitalizacja, opracowywanie, udostępnianie i zabezpieczanie materiałów i ich kopii, dotyczących kultury mieszkańców obszarów wiejskich;

- 2) współpraca z muzeami, jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami tworzącymi system szkolnictwa wyższego i nauki, szkołami rolniczymi prowadzonymi i nadzorowanymi przez Ministra, a także z innymi organizacjami, instytucjami oraz jednostkami, których zakres działania obejmuje problematykę obszarów wiejskich;
- 3) popularyzacja dorobku naukowego w zakresie badań nad kulturą mieszkańców obszarów wiejskich w Polsce i zagranicą;
- 4) inicjowanie, prowadzenie oraz wspieranie projektów naukowo-badawczych, edukacyjnych i akcji społecznych, które dotyczą kultury mieszkańców obszarów wiejskich, a także upowszechnianie ich wyników;
- 5) wspieranie tradycyjnej kultury ludowej i odrębności regionalnych;
- 6) kształtowanie postaw patriotycznych wśród mieszkańców obszarów wiejskich;
- 7) opracowywanie ekspertyz na zlecenie Ministra w zakresie obszarów wiejskich;
- 8) zachowanie dziedzictwa narodowego wsi oraz dziedzictwa przyrodniczego, w tym tradycyjnych odmian i gatunków roślin uprawnych;
- 9) gromadzenie i udostępnianie specjalistycznego księgozbioru dotyczącego wsi i rolnictwa w ramach biblioteki wchodzącej w skład Instytutu;
- 10) przechowywanie i udostępnianie księgozbioru należącego do Narodowego Zasobu Bibliotecznego;
- 11) tworzenie własnych baz danych i systemów informacji, także we współpracy z innymi podmiotami.

2. Instytut realizuje zadania statutowe przez:

- 1) współpracę z jednostkami naukowymi zajmującymi się badaniami naukowymi nad tradycyjną i współczesną kulturą mieszkańców wsi oraz historycznym dziedzictwem obszarów wiejskich;
- 2) opracowywanie i zlecanie badań, analiz i ekspertyz dotyczących stanu oraz prognozowanych kierunków rozwoju zjawisk kulturowych i społecznych na wsi;
- 3) upowszechnianie wyników badań, analiz i ekspertyz przez prace naukowe, materiały i wydawnictwa popularno-informacyjne, w tym multimedialne;
- 4) prowadzenie bazy twórców ludowych, uniwersytetów ludowych, kół gospodyń wiejskich, fundacji i stowarzyszeń mieszkańców wsi, prywatnych i społecznych muzeów etnograficznych i wspieranie ich działalności przez pomoc doradczą i merytoryczną;
- 5) prowadzenie portali internetowych i repozytoriów cyfrowych zawierających materiały dotyczące kultury i dziedzictwa mieszkańców wsi w celu ich popularyzacji;
- 6) prowadzenie bazy ekspertów w zakresie wybranych zjawisk kulturowych obszarów wiejskich;
- 7) organizowanie konferencji, seminariów, sympozjów, warsztatów, wystaw, festiwali, koncertów i innych wydarzeń oraz upowszechnianie ich wyników i osiągnięć;
- 8) zawieranie umów i porozumień z innymi podmiotami w celu wspólnej realizacji projektów, dotyczących zakresu działalności Instytutu;
- 9) gromadzenie i udostępnianie specjalistycznego naukowego zbioru informacji dotyczących wsi i rolnictwa w ramach biblioteki;
- 10) opracowywanie, przechowywanie i digitalizację zbiorów biblioteczných;
- 11) dokumentowanie wydawnictw oraz tworzenie własnych baz danych i systemów informacji, także we współpracy z innymi podmiotami;

- 12) sporządzanie i rozpowszechnianie informacji bibliograficznych i dokumentacyjnych;
- 13) prowadzenie działalności naukowo-badawczej oraz doszkalać i doskonalenie zawodowe pracowników bibliotek;
- 14) wymianę oraz przekazywanie materiałów bibliotecznych i informacji;
- 15) prowadzenie akcji promocyjnych, edukacyjnych, informacyjnych i kulturalnych w zakresie działalności Instytutu;
- 16) organizowanie konkursów dla młodzieży i dorosłych na temat kultury i dziedzictwa mieszkańców wsi oraz innych działań objętych zakresem działalności Instytutu;
- 17) organizowanie na polecenie Ministra działań związanych z przyznawaniem nagród i stypendiów Ministra, w tym ogłaszanie i przeprowadzanie konkursów;
- 18) realizowanie programów mających na celu finansowanie lub dofinansowanie zadań podmiotów prowadzących działalność w zakresie działalności Instytutu.

3. Realizując zadania statutowe, Instytut współpracuje przede wszystkim z:

- 1) ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 2) Biblioteką Narodową i sieciami bibliotecznymi;
- 3) muzeami;
- 4) jednostkami samorządu terytorialnego;
- 5) podmiotami tworzącymi system oświaty, szkolnictwa wyższego i nauki;
- 6) szkołami rolniczymi prowadzonymi i nadzorowanymi przez Ministra;
- 7) innymi organizacjami, instytucjami oraz jednostkami, których zakres działania wiąże się z zakresem działań Instytutu.

Rozdział 3.

Organy zarządzające i doradcze oraz organizacja Instytutu

§ 5. Organami Instytutu są:

- 1) Dyrektor;
- 2) Rada Programowa;
- 3) Rada Biblioteki.

§ 6. 1. Dyrektor zarządza działalnością Instytutu i reprezentuje go na zewnątrz.

2. Dyrektor odpowiada w szczególności za:

- 1) bieżącą działalność Instytutu;
- 2) przygotowywanie programów działania i planów finansowych na każdy rok kalendarzowy, z uwzględnieniem w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236 i 1535);
- 3) sporządzanie sprawozdań merytorycznych i rocznych sprawozdań finansowych za każdy rok kalendarzowy i przedkładanie ich do zatwierdzenia Ministrowi;
- 4) nadzór nad mieniem oraz racjonalnym i efektywnym gospodarowaniem posiadanymi środkami finansowymi i materialnymi.

3. W celu realizacji zadań związanych z zarządzaniem działalnością Instytutu Dyrektor może wydawać zarządzenia i inne wewnętrzne akty Instytutu.

4. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister.

5. Dyrektor zarządza działalnością Instytutu przy pomocy dwóch zastępców.

6. Zastępcę Dyrektora:

1) powołuje Minister, na wniosek Dyrektora;

2) odwołuje Minister z własnej inicjatywy albo na wniosek Dyrektora.

6. W czasie nieobecności Dyrektora lub czasowej niemożności wykonywania przez niego obowiązków, Instytutem kieruje wskazany przez niego w regulaminie organizacyjnym Instytutu zastępca Dyrektora, a w przypadku nieobecności zastępcy Dyrektora lub czasowej niemożności wykonywania przez niego obowiązków, upoważniony przez Dyrektora pełnomocnik.

§ 7. 1. Rada Programowa jest organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora.

2. W skład Rady Programowej wchodzi od 7 do 12 członków powołanych przez Ministra na wniosek Dyrektora.

3. Członkowie Rady Programowej są powołani na okres 5 lat, a ich członkostwo w Radzie Programowej wygasa w czasie jej kadencji w przypadku:

1) zrzeczenia się członkostwa;

2) ubezwłasnowolnienia lub choroby trwale uniemożliwiającej wykonanie obowiązków;

3) prawomocnego orzeczenia kary pozbawienia praw publicznych;

4) śmierci.

4. Pierwsze posiedzenie Rady Programowej zwołuje Dyrektor, po powołaniu jej członków.

5. Członkowie Rady Programowej wybierają spośród siebie:

1) Przewodniczącego Rady Programowej;

2) zastępcę Przewodniczącego Rady Programowej;

3) sekretarza.

6. Za udział w pracach Rady Programowej jej członkowie nie otrzymują wynagrodzenia.

7. Koszty działania i obsługi Rady Programowej ponosi Instytut.

8. Pracownicy Instytutu nie mogą być członkami Rady Programowej.

§ 8. Do zadań Rady Programowej należy:

1) opiniowanie rocznych i wieloletnich programów i planów Instytutu;

2) analiza zadań podejmowanych przez Instytut i warunków ich realizacji;

3) przedstawianie propozycji nowych form wsparcia organizacyjnego, koncepcyjnego i finansowego działalności Instytutu;

4) wyrażanie opinii i składanie wniosków do Dyrektora w sprawach związanych z działalnością Instytutu;

5) wyrażanie opinii i składanie wniosków do Ministra w sprawach związanych z działalnością Instytutu, za pośrednictwem Dyrektora.

§ 9. 1. Rada Programowa odbywa posiedzenia nie rzadziej niż dwa razy w roku.

2. Posiedzenia Rady Programowej zwoływane są przez Przewodniczącego Rady Programowej.

3. W posiedzeniach Rady Programowej mogą uczestniczyć bez prawa głosu Minister, Dyrektor, przedstawiciel Ministra oraz inne osoby zaproszone przez Przewodniczącego Rady Programowej.

4. Posiedzenia Rady Programowej mogą być zwołane na żądanie:

- 1) co najmniej 5 członków Rady Programowej;
- 2) Ministra;
- 3) Dyrektora.

5. Posiedzenia Rady Programowej są protokołowane, a dokumentacja z posiedzeń jest przechowywana w siedzibie Instytutu.

6. Szczegółowy tryb działania Rady Programowej określa uchwalony przez nią regulamin.

§ 10. 1. Rada Biblioteki jest organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora.

2. W skład Rady Biblioteki wchodzi od 5 do 7 członków powołanych przez Ministra na wniosek Dyrektora.

3. Członkowie Rady Biblioteki są powołani na okres 5 lat, a ich członkostwo w Radzie Biblioteki wygasa w czasie jej kadencji w przypadku:

- 1) zrzeczenia się członkostwa;
- 2) ubezwłasnowolnienia lub choroby trwale uniemożliwiającej wykonanie obowiązków;
- 3) prawomocnego orzeczenia kary pozbawienia praw publicznych;
- 4) śmierci.

4. Pierwsze posiedzenie Rady Biblioteki zwołuje Dyrektor, po powołaniu jej członków.

5. Członkowie Rady Biblioteki wybierają spośród siebie:

- 1) Przewodniczącego Rady Biblioteki;
- 2) zastępcę Przewodniczącego Rady Biblioteki;
- 3) sekretarza.

6. Za udział w pracach Rady Biblioteki jej członkowie nie otrzymują wynagrodzenia.

7. Koszty działania i obsługi Rady Biblioteki ponosi Instytut.

8. Pracownicy Instytutu nie mogą być członkami Rady Biblioteki.

§ 11. Do zadań Rady Biblioteki należy:

- 1) opiniowanie rocznych i wieloletnich programów i planów Instytutu dotyczących funkcjonowania Centralnej Biblioteki Rolniczej Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi Oddział w Puławach, zwanej dalej „Oddziałem”;
- 2) analiza zadań podejmowanych przez Oddział i warunków ich realizacji;
- 3) przedstawianie propozycji nowych form wsparcia organizacyjnego, koncepcyjnego i finansowego działalności Oddziału;
- 4) wyrażanie opinii i składanie wniosków do Dyrektora w sprawach związanych z działalnością Oddziału;
- 5) wyrażanie opinii i składanie wniosków do Ministra w sprawach związanych z działalnością Oddziału, za pośrednictwem Dyrektora.

§ 12. 1. Rada Biblioteki odbywa posiedzenia nie rzadziej niż dwa razy w roku.

2. Posiedzenia Rady Biblioteki zwoływane są przez Przewodniczącego Rady Biblioteki.

3. W posiedzeniach Rady Biblioteki mogą uczestniczyć bez prawa głosu Minister, Dyrektor, przedstawiciel Ministra oraz inne osoby zaproszone przez Przewodniczącego Rady Biblioteki.

4. Posiedzenia Rady Biblioteki mogą być zwołane na żądanie:

- 1) co najmniej 3 członków Rady Biblioteki;
- 2) Ministra;
- 3) Dyrektora.

5. Posiedzenia Rady Biblioteki są protokołowane, a dokumentacja z posiedzeń jest przechowywana w siedzibie Instytutu.

6. Szczegółowy tryb działania Rady Biblioteki określa uchwalony przez nią regulamin.

§ 13. 1. Organizację wewnętrzną Instytutu określa regulamin organizacyjny nadawany przez Dyrektora, zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy.

2. W skład Instytutu wchodzi:

- 1) centrala składająca się z komórek wewnętrznych,
- 2) Centralna Biblioteka Rolnicza Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi Oddział w Puławach i jednostki terenowe Instytutu

– określone w regulaminie organizacyjnym.

Rozdział 4. Majątek i finanse Instytutu

§ 14. Minister zapewnia środki potrzebne do utrzymania i rozwoju Instytutu.

§ 15. Majątek Instytutu wykorzystuje się do celów wynikających z zakresu działalności Instytutu.

§ 16. Instytut prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie, ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz innych obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

§ 17. 1. Źródłami finansowania Instytutu są przychody z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego, przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych, dotacje podmiotowe i celowe z budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł.

2. Instytut może pobierać opłaty w ramach działającej w jego strukturach biblioteki, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach.

3. Źródłami finansowania Instytutu są również inne przychody, w szczególności pochodzące z koordynacji lub prowadzenia projektów ze środków krajowych lub funduszy Unii Europejskiej oraz z prowadzonej przez Instytut działalności innej niż kulturalna, o której mowa w § 18.

4. Minister przekazuje środki finansowe dla Instytutu w formie dotacji:

- 1) podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym utrzymanie i remonty obiektów;
- 2) celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji;
- 3) celowej na realizację wskazanych zadań i programów.

§ 18. 1. Instytut może prowadzić działalność inną niż kulturalna, odpłatnie według zasad określonych w obowiązujących przepisach.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w zakresie:

- 1) obrotu prawami autorskimi, zmierzającego do wydania i sprzedaży książek, biuletynów, czasopism oraz filmów, zdjęć, materiałów audiowizualnych i multimediiów;
- 2) organizacji i produkcji wydarzeń związanych z działalnością promocyjną, popularyzatorską, edukacyjną, kulturalną i wydawniczą, w tym konferencji, sympozjów, wystaw oraz warsztatów edukacyjnych;
- 3) promocji, reklamy i szkoleń;
- 4) sprzedaży publikacji, wydawnictw, materiałów promocyjnych oraz wyrobów przemysłu kultury, w tym materiałów audiowizualnych, innych niż określone w § 4 ust. 2;
- 5) wypożyczenia, najmu, dzierżawy i innych form użytkowania posiadanego majątku.

3. Dochód z działalności, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystany w celu finansowania realizacji zadań statutowych Instytutu oraz na zakup i remont środków trwałych.

Rozdział 5. Przedstawicielstwo Instytutu

§ 19. Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, w tym składania oświadczeń woli w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych, jest uprawniony Dyrektor.

§ 20. 1. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, określając zakres pełnomocnictwa.

2. Udzielenie pełnomocnictwa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra. Nie dotyczy to pełnomocnictw procesowych.

Rozdział 6. Postanowienia końcowe

§ 21. 1. Zmiany statutu dokonuje się w trybie określonym dla jego nadania.

2. Połączenia, podziału lub likwidacji Instytutu dokonuje Minister w trybie i na zasadach określonych w obowiązujących przepisach.